

از لابلای یادداشت ها و نبشته های روزمره ام

تعامل نرم زیرسایه "بحران انسانی" و محاسبه توأم با عجله و شتاب گفتگوهای درآستانه یک "بازی بزرگ" در آسیای میانه فرسایش روزافزون اعتماد در مسایل بین المللی

چگونگی دستکاری در کمیت و ساختار قومی و اتنیکی کشور عزیزما
از سروه رژیم "طالب" ها تعصب زبانی و قومی می بارد
ضرورت دستیابی اطلاع از اهداف پس پرده در کشور
ابقای تحمیلی استبداد تاریخی و سیاسی

پدیده جنگ و بحران سیاسی در کشور عزیزما افغانستان، بویژه در نیم سده پسین دارای نوسان های عجیبی بوده است. جنگ و درگیریهای مسلحانه در افغانستان عزیزما در لایه های مختلف درون کشوری و در سطح جهان و منطقه ریشه دوانده است. جنگ قدرت، جنگ ایدئولوژیک، جنگ مافیای اقتصادی، جنگ تجارت و انتقال مواد مخدر، جنگ نیابتی، جنگ قدرت های بزرگ دنیا همه در درگیری های مسلحانه چهل و چهار ساله کشور ما دخیل و تصرف ژرفی داشته است. افغانستان بلحاظ جغرافیای جنگی مبدل به ستراتیژیک ترین نقطه ای در منطقه شده است. این خصوصیت منحصر بفرد کشور ما سبب تداوم جنگ و تخریب زیربنای کشور ما شده و شهر و ندان میهن عزیز ما را به سیه روزی گرفتار نموده است. شهروندان کشور عزیزما، اصلن و اساسن نمی دانند برای چه با این بحران مواجه گردیده و چه کسانی این سرنوشت دردآور را برای شهروندان افغان بارمغان آوردند. توده های میلیونی هموطنان افغان ما در این منجلاب سیاه و تپاه کننده سیاسی گرفتار شده و از بس رنج کشیده اند، سردرگم شده اند. کینه توزی ها و نفرت های ناشی از جنگ و درگیری های مسلحانه، زیرساخت های اجتماعی در کشور ما را از هم گسسته، تار و پود جامعه را درهم ریخته و هر شهروند افغان منعکس کننده رنج های بیکرانی است که بویژه در امتداد نیم سده پسین مملو از بحران با تمام وجود آزموده اند. کم از کم دونسل از شهروندان افغان که در داخل کشور در میان دود و خشونت و خونریزی بدبنا آمده و سیر زندگی تپاه شده شان را بتماشا می نشینند. سرنوشت کشور ما همچنان عمیقن ناروشن و مبهوت کننده است. فرآیند نامیمون جنگ بویژه در دوده پسین، اندکی دچار تغییر گردید و از لابلای این دگرگونی، روزنه های امید برخ شهروندان کشور نیمه باز گردید. بدبختانه، آن وضعیت دوام نیاورده و کشور آبستن ده تحول دیگر و ناپسامانی های سیاسی دیگری گردید.

در باره موضوع مورد بحث کنونی، تذکر این مسأله قابل یاددهانی پنداشته میشود کایالات متحده و "طالب" ها با وجود پخش و نشر اعلامیه هایی در قبال همدیگر، بگونه پوشیده و مرموزی در کشور عزیزما افغانستان وارد تعامل ها و زد و بندهایی گردیده اند. آنها در صدد مخفی نگهداشتن موارد متذکره گردیده و آنهمه را زیر سایه و پوشش "بحران انسانی" پنهان می نمایند. ایالات متحده ۲۱ سال قبل از زمین و هوأ وارد کشور ما گردیده و سرزمین محبوب افغان ها را مورد تجاوز قرار داده، حاکمیت نخستین "طالب" ها را سرنگون و هزاران تن از نظامیان تا دندان مسلح خویش را در اراضی کشور ما مستقر نموده و باین ترتیب، نظامیان یادشده هم طولانی ترین جنگ و درگیریهای مسلحانه در تاریخ کشورشان را در افغانستان تجربه نمودند. نباید فراموش خاطر ماشود که ختم جنگ و درگیری های مسلحانه یادشده و در ضمن، فراخواندن نظامیان ایالات متحده از کشور ما، نه بگونه پیروزمندانه، بلکه به مثابه بزرگترین تحقیر نظامیان ایالات متحده بمفهوم محدود کلمه و کاهش شأن و شوکت اداره و اشنگتن بمفهوم وسیع کلمه پنداشته می شود. اصل فراخواندن نظامیان ایالات متحده بر بنیاد توافق و تعامل بدست آمده

دردوچه از قوه بفعول میدل گردیده واما هیچیک از طرف ها اصلن ملزم به مراعات آن نشدند. با فراخواندن نظامیای ن ایالات متحده از سرزمین کشورما و نقطه پایان گذاشتن به جنگ و درگیری های ۲۰ ساله "طالب" ها علیه امریکایی ها و نظامیان کشورما، گروه یادشده مجدداً در محدوده افغانستان بقدرت رسیده و در صدد رقم زدن سرنوشت شهروندان کشور عزیزما گردیدند.

اکنون که مدت زمان یکسال و اندی از حاکمیت "طالب" ها در کشور سپری می گردد، طرف های ایالات متحده و "طالب" ها بگونه دوامداری همدیگررا به نقض توافق های حاصله دوحه متهم نموده واز اتحاذ موضعگیری های خشن علیه همدیگر نیز اباً نمی ورزند. بیاد ما باشد که مناسبات میان ایالات متحده و "طالب" ها، بویژه پس از قتل ایمن الظواهری رهبر شبکه "القاعده" متشنج گردید، حادثه یادشده را "طالب" ها بمثابه انحراف ایالات متحده از توافقات حاصله دردوچه بشمار آورده و اما با وجود آنها به مناسبات و روابط "طالب" ها و ایالات متحده اصلن کوچکتین صدمه وزیانی هم وارد نمود.

درمورد تعامل نرم در سایه "بحران انسانی" بایست متذکر گردید که پس از فروپاشی نظام جمهوریت، کشور عزیز ما افغانستان در بحران عمیق و گسترده انسانی و اقتصادی فرورفته ودر وضعیت کنونی نیز بیش از پیش بعمق و پهنای آن افزوده شده و این پروسه همچنان تداوم حاصل خواهد نمود. با وسعت و گسترش روزافزون بحران انسانی در کشور، دول مختلف و از جمله ایالات متحده در صدد دستیابی به راهای همکاری و تعاون با "طالب" ها آنها به بهانه مبارزه محتمل با بحران انسانی و کمک و معاونت به شهروندان آسیب پذیر افغان گردیدند.

بخاطر باید داشت که برقراری و انجام تعامل با بنیادگراها و مشروعیت بخشیدن بآنها، گروه یادشده را به حفظ و تداوم قدرت شان در کشور امیدواری نماید. اما نوع تفاهم و همکاری میان ایالات متحده و "طالب" ها از محدوده معاونت ها و کمک های بشردوستانه به شهروندان کشورما نیز گامی فراتر نهاده است. نخستین نمونه و مثال در مورد را می توان ملاقات و گفتگوی داویدکونین معاون رئیس سیا و توم اویست نماینده ویژه ایالات متحده در امور مربوط بکشورما را با هیأت نمایندگی "طالب" ها بریاست عبدالحق وثیق رئیس عمومی استخبارات آنها محسوب نمود. قابل یاددهانی پنداشته می شود کاین درنوع خود، نخستین ملاقات و گفتگوی مقامات رسمی ایالات متحده با "طالب" ها بویژه پس از قتل ایمن الظواهری رهبر شبکه "القاعده" و تبادل پیام ها و نشر اعلامیه های ایالات متحده و "طالب" ها علیه همدیگر بود. اما برای بسیاری از فعالان سیاسی کشورما، بیش از یک نشست درمورد رایه کمک های بشردوستانه با افغانستان محسوب نمی گردد.

در باره چاپ بانکنوت های جدید افغانی و تداوم "تعامل نرم" و بی سروصداً باید علاوه نمود که دومین علامه و نشانه تفاهم و "تعامل نرم" ایالات متحده با "طالب" ها، چاپ و نشر بانکنوت های جدید افغانی آنها بر بنیاد اظهارات نماینده ویژه ایالات متحده برای کشورما می باشد. نامبرده اعلام نمود که پس از ملاقات های مجازی چند روز قبل، بزودی بانکنوتهای جدید افغانی ببازار عرضه شده و همچنان اداره و اشنگتن هم از امر یادشده پشتیبانی بعمل آورد. بانک مرکزی کشور نیز از انکشاف ملموسی در زمینه دستیابی به بانکنوت های جدید افغانی خبر داد. نماینده ویژه ایالات متحده در امور مربوط بکشورما اظهار نمود که در نتیجه "دومعامله ارزی"، بانکنوت های جدید افغانی بچاپ رسید. اما در مورد محل و کشوری که بانکنوت های یادشده در آن بچاپ رسیده و اینکه چه زما نی در اختیار بانک مرکزی قرار می گیرد، تاکنون خبری در میان نمی باشد. در اعلامیه بانک مرکزی کشور همچنان از چگونگی توزیع بانکنوت های یادشده و عرضه آن ببازار بر بنیاد رشد اقتصادی کشور تذکر بعمل آمده است. قابل یاددهانی پنداشته می شود که پس از بدست گرفتن قدرت توسط "طالب" ها، ایالات متحده مبلغ ۷ میلیارد دلار ذخایر بانک ملی کشورما را توقیف نمود که در نتیجه، بویژه در ایام پسین ارزش "افغانی" بگونه بی سابقه ای کاهش حاصل نموده که خود به معضله دیگری برای کشورما مبدل گردیده است، چه حاکمان کنونی افغانستان در نتیجه تغزیرات وضع شده قادر بچاپ و دستیابی به بانکنوت های جدید "افغانی" نگردیدند.

ایالات متحده در امتداد ماه پسین به مبلغ ۳،۵ میلیارد دلار سرمایه بانک مرکزی کشورما را بمنظور کمک باقتصاد افغانستان، به صندوق امانتی در کشور سوئیس تحویل نمود. چاپ و نشر بانکنوت های جدید "افغانی" سبب امیدواری و اعتماد بنفس بیشتری بمنظور تداوم موجودیت "طالب" ها در قدرت و انحصار اقتدار سیاسی توسط آنها در کشور گردیده و اقدام یادشده را بمثابه گام دیگری جهت کسب مشروعیت بین المللی خویش بحساب آوردند.

متأسفانه کشورهای جهان، از جمله ایالات متحده نتوانستند یا نخواستند به سازوکارهایی متوسل گردند تا از یکجا

نب بشهروندان کشور کمک و معاونت صورت گرفته و از جانب دیگر به تضعیف مواضع "طالب" ها منجر گردد. در امتداد سال پسین، معاونت‌های بشردوستانه به مبلغ یک میلیون دالر نقد بمنظور کمک بشهروندان کشور تخصیص داده شد که نقش قابل ملاحظه "طالب" ها در توزیع و چگونگی مصرف آن شایان یادآوری می باشد. اغلبین و در بسیاری از حالات، ارائه کمک بشهروندان کشور مطابق میل "طالب" ها وبدون تشخیص وتفکیک افراد واشخاص نیازمند واقعی صورت گرفت. علاوه برآن، هزینه یادشده به بانک مرکزی کشور تحویل داده شد. چنین تصوردر شرف تکوین پذیری بود کایالات متحده و "طالب" ها بتعامل های بی سر و صدا و نهایت مخفی و پوشیده همچنان ادامه داده وتلاش میورزند تا تعاملات یادشده را زیرپوشش تداوم معاونت ها و کمک های بشردوستانه درکشور ما همچنان تداوم بخشند.

بخاطر ماباشد که بتاريخ ۱۶ - ۱۷ ماه میزان سالروان، دردوچه مرکز کشور قطر، ملاقات وگفتگوهای قابل توجهی میان "طالب" ها وایالات متحده انجام گردید. در ملاقات یادشده، هیأت امریکایی برهبری داویدکوهن معاون رئیس سیا وتوم اویست معاون شعبه افغانستان در وزارت امور خارجه ایالات متحده و نماینده ویژه ایالات متحده برای کشور ما و همچنان هیأت افغانی برهبری امیرخان متقی سرپرست وزارت امور خارجه، عبدالحق وثیق رئیس استخبارات، نورجلال معاون وزارت امور داخله، خیرالله خیرخواه وزیر سرپرست اطلاعات و فرهنگ و شهاب الدین دلاور عضوگروه سیاسی "طالب" ها حضورداشتند.

وزارت امور خارجه ایالات متحده با تأکید براینکه "طالب" ها بر بنیاد اقدامات و عملکردهای شان مورد قضاوت قرار خواهند گرفت، موضع آنکشور را مشخص تر بیان نمود. باین ارتباط، بسیاری ها نخستین نشست در امتداد ماه اسد سال پار پس از خروج نظامیان امریکایی از کشورما میان نماینده های کشور اخیرالذکر با "طالب" ها را بگونه ایی "صادقانه و حرفوی" خوانده و اما تأکید بعمل آمد که "طالب" ها نه مطابق اظهارات شان، بلکه بر بنیاد عملکردهای شان مورد قضاوت قرار داده خواهند شد. هیأت نمایندگی ایالات متحده، بیش ازپیش معضلات امنیتی وتهدیدهای تروریستی و بویژه صدورنا امنی بخارج از محدوده مرزهای افغانستان، چگونگی رعایت حقوق بشروسهمگیری مساویانه بانوان کشوردرحیات اجتماعی افغان ها را برجسته نمود. امریکایی ها همچنان تأکید بعمل آوردند که بآنهاهی که امنیت ومنافع ایالات متحده وهمپیمانانش را مورد تهدید قرا رمی دهند، بهیچوجه در افغانستان، نباید اجازه فعالیت داده شود. همچنان در جریان مذاکرات از تداوم کمک های بشردوستانه بشهروندان کشورما نیزاطمینان داده شد.

قبل از مذاکرات گفته آمده، نماینده وزارت امور خارجه آن کشوردر جریان مصاحبه با سی.ان.ان در مورد نگرش عملگرایانه "طالب" ها در مورد مسایل مربوط بحفظ منافع ایالات متحده که برای آن کشور از اهمیت حیاتی برخوردار می باشد، نیز تذکر بعمل آورد. همچنان یادآوری بعمل آمد که ملاقات و گفتگوهای دوحه بهیچوجه بمفهوم برسمیت شناختن "طالب" ها محسوب نمی گردد، چه، اصل برسمیت شناختن رژیم کنونی حاکم بر افغانستان، به چگونگی عملکردهای "طالب" ها و نحوه عملی نمودن وعده های داده شده آنها بجامعه جهانی مرتبط می باشد.

اما دروضعیت دشوار کنونی افغانستان، چرا کشورهای غنی مسلمان، بیشتر از پیش به معاونت ویاری کشورما نمی شتابند؟ درمورد یادشده، سازمان ملل ده ماقبل، از کشورهای دونه خواهش ارائه کمک بمنظور رفع بحران انسانی درافغانستان را تکرار نمود. اما تاکنون کمتر از نصف مبلغ تقاضا شده در مورد، جمعآوری گردیده واما از کشورهای اسلامی درفهرست یادشده اصلن خبری درمیان نمی باشد.

توماس نیکلسون، فرستاده ویژه اتحادیه اروپا در مورد کشورما، یکماه پس از بازدید از افغانستان و بررسی وضعیت کشور، هشدار داده افزود که شهروندان افغانستان با زمستان دشواری مواجه خواهند گردید. نامبرده همچنان خاطرنشان نموده وسایر کشورها را مخاطب قرار داده و تأکید بعمل آورد که کشورهای چین، روسیه و سازمان همکاری های اسلامی، ایالات متحده، انگلستان و اتحادیه اروپا و سلسله کشورهای دیگر در زمینه، به حجم معاونت های انساندوستانه باافغانستان افزوده اند.

بربنیاد بررسی های سازمان ملل در امتداد دهه پسین، کشور عزیزما افغانستان یکی از جمله فقیرترین کشورهای جهان محسوب گر دیده، چه، بویژه در جریان سال های پسین، شهروندان کشورما با معضلات ومشکلات فراوانی دست و پنجه نرم نموده، روزتا روز بعمق و پهنای بحران اقتصادی افزوده شده وبدنبال آن در امتداد ماه اسد سال پار حاکمیت سیاسی درکشور نیز فروریخته و درعوض، رژیم "طالب" ها وارد عرصه ومیدان گردیده واما تا

کنون هم با معضلات گسترده و عواقب ویران کننده تعزیرات وضع شده، دست و پنجه نرم می نماید. بر بنیاد داده های سازمان ملل، در وضعیت و شرایط حاضر، تقریباً همه شهروندان افغان بگونه کامل در فقر بسر می برند. نماینده مسؤل در اداره امور مهاجران کشور ناروی اظهار نمود که سال پاردرمورد دستیابی به منابع ارائه کمک های انساندوستانه بافغانستان تلاش های گسترده ایی بعمل آمد، اما بیشترین بخش منابع مادی و توجه تسلیحاتی به درگیریهای مسلحانه دراکراین اختصاص داده شده وافغانستان را با موجودیت بحران گسترده و ناهنجاری های موجود، همچنان تنها رها نمودند.

در امتداد هفته پشین عربستان سعودی اعلام نمود که مبلغ ۴۰۰ میلیون دالر را بمتابۀ مساعدت های انساندوستانه نه شهروندان کشور ما اختصاص می دهد. این کشور غنی و ثروتمند جهان اسلام، صرف مبلغ ۱۱ میلیون دالر را در قالب معاونت های بشردوستانه بکشور ما اختصاص داد. اما سایر کشورهای اسلامی از جمله امارات متحده عربی، قطر و ترکیه در فهرست یاد شده یا غایب بوده و یا از کمک ها و معاونت های اندکی بکشور ما سخن گفته اند. وزیر امور خارجه عضو سازمان همکاری کشورهای اسلامی در پایان سال پاردر اسلام آباد بضرورت ایجاد صندوق کمک های انساندوستانه و رفع عواقب بحران بشری در کشور ما تأکید بعمل آوردند. مدتی پس از آن، اعلام گردید که فدراسیون بین المللی صلیب سرخ مبلغ ۵۲۵،۰۰۰ دالر را به کمک های انساندوستانه در افغانستان اختصاص داد. اما درخواست کمک های بشردوستانه بافغانستان در نتیجه تعلل کشورهای اسلامی، با ۵۵ درصد کمبود بودجه مواجه گردید. چنین بنظر می رسد که اکثریت قریب بتمام کشورهای کمک کننده در مورد ارائه معاونت های بشردوستانه، لب از لب نگشوده و دلیل چنین اقدامی را نبود منابع تأمین مالی بحساب می آورند. باین ترتیب، برنامه های طرح شده در مورد، همه روی کاغذ باقی خواهد ماند.

عربستان سعودی از نقطه نظر ژئوپولیتیک، روابط و مناسباتش با "طالب"ها را بدلیل بدنام کردن اسلام، پناه دادن به تروریست ها و موجودیت تحریم های سازمان ملل و ایالات متحده، قطع نموده و علاوه بر آن، انتقاداتی از چگونگی کمک های بشردوستانه برهبری سازمان ملل نیز مطرح می گردد. بر بنیاد اظهارات برخی ها، سازمان ملل ضرورت های نخستین در عمده ترین بخشهای مورد نظر را بخوبی تشخیص داده نتوانست تا بر معیار آن بیشترین وجوه در مورد تعیین و مشخص گردد. بخش اجرایی صندوق جهانی اظهار نمود کآنها از خود دارای سیستمی می باشند که قادرند تا با استفاده از آن کشورها و شهروندان آنها را بر بنیاد نحوه و ضرورت کمک ها و معاونت ها، از هم تفکیک و صف بندی نمایند و این درحالیست که کشورهای مسلمان اهدا کننده بگونه گزینشی عمل می کنند. همه موارد متذکره بگونه مستقیمی بر مبنای آرزومندی های کشورهای کمک کننده صورت عملی بخود اختیار می نماید. در اینمورد فراموش خاطر ما نشود که بدبینی ها در مورد موجودیت سیستم و شیوه معاونت ها، تحت سرپرستی سازمان ملل بکشورهای اسلامی که عضویت دایم در شورای امنیت را در اختیار ندارند، محدود و خلاصه نمی گردد، بلکه ابر قدرت هایی مانند چین و روسیه که بمتابۀ اعضای دایمی شورای امنیت سازمان ملل پذیرفته شده اند، نیز از شیوه غیر مؤثر پلاتفورم یاد شده انتقاد می نمایند. نظریات اینچنینی نیز مطرح گردیده است که سازمان ملل و همچنان سازمان های بین المللی غیر دولتی، قبل از ارائه کمک و معاونت بدیگران، بامورو مسایل منحصر بفرد خودشان، بیشتر ارجحیت قایل می گردند.

تعداد مجموعی مسلمانان جهان به ۱،۸ میلیارد تن بالغ می گردد. کشور عزیز ما افغانستان تنها کشوری نیست که بکمک ها و مساعدت های انساندوستانه نیاز دارد، بلکه کشورهایی چون یمن، سوریه، سومالی و سلسله کشورهای بیشمار اسلامی دیگر با تبعات خشکسالی و حوادث طبیعی دست و پنجه نرم می نمایند که بکمک ها و مساعدت های فوری و ضروری نیازمند می باشند.

در امتداد زمانی حدود دودهه، بویژه پس از تصرف قدرت توسط "طالب"ها، ایالات متحده و کشورهای اروپایی در امر رشد و انکشاف اقتصادی افغانستان نقش عمده ای ایفا نمودند.

شنبه ۱۴ ماه عقرب سال ۱۴۰۱ خورشیدی برابر با ۵ ماه نوامبر سال ۲۰۲۲ ترسایی